

Foredrag:

I sandhed – der er en verden uden for Verona

Litteratur og link liste

DHO: Henviser til, at pågældende titel er tilgængelig på Danskerne Historie Online

Orientering – oversigt-kortfattede om Antikvarisk-Topografisk Arkiv

Antikvarisk-Topografisk Arkiv, afdeling for Oldtid og Middelalder
Nationalmuseets Vejledninger (1996)

Komm:

Nyttig, overskuelig og fuldt dækkende introduktion til arkivet. Samlingernes systematisk og dækningsgrad har ligget fast gennem mange, mange år, og det forhold, at vejledningen er fra 1996, svækker ingenlunde dens nytteværdi.

Vejledningen kan tilgås digitalt i DHO:

DHO:

[Antikvarisk-Topografisk Arkiv](#)

Antikvarisk-Topografisk Arkiv:

Nationalmuseets hjemmeside i dette link:

[Antikvarisk -Topografisk Arkiv](#)

Fra forsiden af museets hjemmeside kan du søge med denne søgestreng:
”antikvarisk topografisk arkiv”

Klik videre, hvorefter du kommer frem til at kunne orientere dig om:

Arkivets Historie

Beretningsarkivet

Tegningsarkivet

Fotoarkivet

Museumshistorisk arkiv

I den sorte boks på siden kan du endvidere søge i andre af museets samlinger

Nationalmuseets Digitale Samlinger:

Nationalmuseet har gjort rigtig mange kilder tilgængelige digitalt på museets hjemmeside.

Indgangen findes i dette link:

<https://natmus.dk/digitale-samlinger/>

I arbejdet med kirkernes bygningshistorie, inventar mm. vil det være særdeles relevant at gå ind under:

Nationalmuseets Samlinger Online. Her vil du både kunne finde fotos af museets genstande og såkaldte "Kulturhistoriske fotos".

Der er også digitale gengivelser af materialer fra Antikvarisk Topografisk Arkiv i Online Samlingerne. MEN du vil ikke kunne forvente at finde fuldt dækkende digitale udgaver fra f.eks. beretningsarkivet eller tegningsarkiver.

Men prøv – der er rigtig meget!

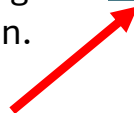
Du kommer frem til søgefeltet i den indledende tekst i afsnittet:

Nationalmuseets Samlinger Online". Desværre er linket i modstrid med såvel sund fornuft som anbefalingerne til "tilgængelige hjemmesider" anbragt midt i teksten og begrænset til at være indlejret i ét enkelt ord, således:

CITAT START:

Siden rummer informationer om mange af museets genstande, samt billeder fra etnografiske ekspeditioner, arkæologiske udgravninger og meget andet. Gå på opdagelse i samlingerne [her](#) eller udforsk andre digitale samlinger og highlights her på siden.

CITAT SLUT.



Ved at følge linket kommer du ind på en side, der giver mulighed for at vælge mellem søgning i "Billedarkiv" og i Museumsgenstande

Danmarks Kirker, storværket om Danmarks Kirker

Storværket Danmarks Kirker vil være centralt for alle undersøgelser af Danmarks Kirkers bygningshistorie herunder også indretning. Nationalmuseet udfører en lovbundet opgave med tilsyn, godkendelse mm. af ændringer i Danmarks Kirker. Derfor finder du også en masse oplysninger om værket på Nationalmuseets hjemmeside.

På forsiden går du helt ned i bunden af siden og under punktet:

Organisation vælger du:

Forskning, samling og bevaring

Du er nu på en side i følgende link:

<https://natmus.dk/organisation/forskning-samling-og-bevaring/>

Igen er den videre navigation forankret i den sorte tekstboks i sidens højre del.

Her skal du vælge:

Middelalder, Renæssance og Numismatik og her underpunktet:

Danmarks Kirker, der ligger i dette link:

<https://natmus.dk/organisation/forskning-samling-og-bevaring/middelalder-renaessance-og-numismatik/danmarks-kirker/>

Danmarks Kirker eller Kirkeværket som det ofte kaldes i "daglig tale" er vist nok den største og også mest langvarige bogudgivelser i Danmark. Det er uomtvisteligt den mest detaljerede beskrivelse af Danmarks Kirker, både ud- og indvendigt! Udgivelsen påbegyndtes i 1933 og er langt fra tilendebragt. Efter opgivelserne skulle der være udkommet 57 bind og dertil nogle hæfter om enkelte kirker (skal efterfølgende indgå i de samlede amt/herreds bind), i alt omkring 36.500 sider. Og der er stadig meget, der ikke er færdigskrevet!!!

Vigtigt:

De dele af Danmarks Kirker der er udkommet er tilgængelige på Internettet, jfr. denne adresse:

[Home Page - Danmarks Kirker](#)

Den digitale adgang har gennem lang tid været "nede", men fungerer nu heldigvis igen.

Bemærk om søgningen efter digital udgave:

Der er som anført stadig mange kirker, der mangler at blive publiceret

Når du søger, skal du være opmærksom på, om der dukker nogle muligheder op under søgefeltet. Gør der det, skal du vælge en af de muligheder, der "kommer op"

Eksempel:

Du leder efter Kåstrup kirke i Hillerslev herred, Thisted amt.

Tast nu: Kåstrup i søgefeltet. Lad nu være med at vælge en af de tre muligheder, der tilbydes.

Resultat: Ingen ting!

Prøv nu igen men denne gang vælger du Kåstrup kirker 7700 Thisted.

Resultat: Den ønskede tekst dukker op som den skal!!!

På Nationalmuseets side om Danmarks Kirker ser du nederst link til [Danmarks Kirker-blog](#).

Der er faktisk mange rigtig spændende indlæg.

Mere om de enkelte kirker
Erik Horskjær (red): De danske Kirker bd. 1-20. (1966-1973) Dækker hele Danmark. Giver hurtig oversigt-men jo naturligvis helt uden den detailrigdom, Kirkeværker rummer. Bd. 20 er vigtigt. Giver info om følgende: Træk af udviklingen gennem tiderne Fagord
Kirker, bygninger og inventar-introduktion-generelt. Oversigter
Ulla Kjær og Poul Grønder-Hansen: Kirkerne i Danmark bd. 1-2 Vigtigt værk der i tematisk form behandler væsentlige emner i bygningshistorie og indretningshistorie. Bd. 1 behandler tiden frem til reformationen 1536, bd. 2 tiden derefter. Eks: Fra døbefont til brudebænk Valgmenigheder og missionshuse
Dansk Kulturhistorisk Opslagsværk (1990-1991) bd. 1, artiklen: Kirkebygninger. En fortrinlig kort oversigt.
I serien: Danmarks Arkitektur bindet: Danmarks Arkitektur, af Hugo Johannsen og Claus M. Smidt (1981)
Niels Peter Stilling: Danmarks Kirker. Politikens bog om (2004). Glimrende gennemgang af en lang række danske kirker (men altså ikke alle). Vigtig generel indledning
M. Mackeprang: Vore Landsbykirker (1920) Kan tilgås digitalt via Det kongelige Biblioteks Hjemmeside, således: https://www.kb.dk/e-mat/dod/113424012926-color.pdf Formålet med udgivelsen er i henhold til bogens forord: ”at give en syntese, en sammenfatning af de mangfoldige enkeltheder til et billede, der viser os Kirkebygningernes oprindelige udseende og deres udvikling gennem tiderne.

<p>M. Mackeprang: De danske Kirkebygninger (1909). En meget fin oversigt over kirkebygningernes forskellige typer, trækirker, Kridtsten, Kvadre-sten etc., etc. Aldeles glimrende oversigt</p>
<p>J.B. Løffler: Udsigt over Danmarks Kirkebygninger, fra den tidlige Middelalder – den romanske periode. (1883) Fantastisk spændende værk som bl.a. rummer bygningshistoriske oversigter, om landsbykirke med firkantede tårne, med tvilling tårne og runde tårne.</p>
<p>Harald Langberg: Danmarks bygningskultur I-II (1958)</p>
<p>Knud Millech: Danske Arkitekturstrømninger 1850 – 1950. Enarkitekturhistorisk Undersøgelse (1951)</p>
<p>Kirkers istandsættelse og vedligeholdelse</p>
<p>Johan Exner: Vore Kirkers Istandsættelse og Vedligeholdelse (1945)</p>
<p>Johan Exner og Tage Christiansen: Kirkebygning og Teologi (1965)</p>
<p>Om arkitekterne</p>
<p>Det kan betale sig at søge informationer om de enkelte arkitekter. Mange af disse er medtaget i Dansk Biografisk leksikons forskellige udgaver. Som eksempel kan nævnes artiklen om J. Kornerup i DBL.</p>
<p>Kirkehistorie</p>
<p>Martin Schwarz Lausten: Danmarks Kirkehistorie (1987)</p>
<p>Oldsagskommissionen</p>
<p>Danske præsters Indberetninger til Oldsagskommissionen af 1807, red. af Christian Adamsen og Vivi Jensen Alle indberetninger som er bevaret i Antikvarisk Topografisk arkiv er transkriberede i dette værk. De enkelte bind er ordnet efter landsdele. Find selv det bind, du netop har brug for. Sidste bind rummer registre, tilføjelser og redegørelse for den historiske baggrund for indsamlingen af indberetningerne fra præsterne</p>

Tidsskriftet Bol og By, Landbohistorisk Tidsskrift 1997:1 – Den topografiske Tradition. Heri har Christian Adamsen og Vivi Jensen skrevet artiklen: Præsteindberetningerne til Oldsagskommissionen af 1807 som eksempel på antikvarisk-topografiske beskrivelser

Om at drive historisk-topografiske studier

Tidsskriftet Fortid og Nutid bd 7 (1928-1929):

S.Nygård: Anvisning på at drive historisk-topografiske studier.

Regnar Knudsen (red): Haandbog i Hjemstavnsforskning og Hjemstavnskultur (1939).

En håndbog om alskens aspekter af emnet. Desværre en lidt glemt /overset bog. Den fortjener at blive anvendt, også selvom den udkom i 1939

Bevaring af Fortidsminder

Ingrid Nielsen (red): Bevar din arv. Danmarks Fortidsminder 1937-1987 (1987)

Nationalmuseets historie

Jørgen Jensen: Thomsens Museum. Historien om Nationalmuseet (1992).

Min mening om bogen: Nok en af de mest velskrevne og medrivende fagbøger jeg nogensinde har læst. En sand glæde at læse den!